

Informacja o ustawie z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury

Ustawa z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury nowelizuje ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w zakresie ponownego przystępowania do egzaminu sędziowskiego albo prokuratorskiego. Obecnie, w razie jego niezdania, aplikanci aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej mają prawo ponownego przystąpienia do niego, z którego to prawa mogą skorzystać tylko raz. Prawo to analogiczne przysługuje aplikantom, którzy w ogóle nie przystąpili do egzaminu w wyznaczonym terminie bez uzyskania zezwolenia na przystąpienie do niego w terminie późniejszym albo też – bez usprawiedliwienia – odstąpili od egzaminu w czasie jego trwania. Uchwalona ustawa przewiduje, że aplikant, który nie zdał egzaminu w wyznaczonym terminie, będzie mógł do niego przystąpić ponownie dwukrotnie, z tym że w wypadku niezdania egzaminu po raz pierwszy – w najwcześniejszym kolejnym terminie (czyli w terminie egzaminu kolejnego rocznika aplikacji), natomiast w przypadku niezdania go po raz drugi – nie później niż w ciągu 5 lat od dnia ukończenia aplikacji. Zarazem aplikant, który za drugim razem nie przystąpił do egzaminu w wyznaczonym terminie (bez uzyskania zezwolenia na przystąpienie do egzaminu w późniejszym terminie) albo bez usprawiedliwienia odstąpił od niego w czasie jego trwania nie będzie mógł przystąpić do egzaminu po raz trzeci.

Jak wyjaśniono w uzasadnieniu projektu ustawy, zwiększenie liczby „podejść” do egzaminu odpowiada na postulaty aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (KSSiP), ponieważ – jak dotąd – dwukrotne niezdanie egzaminu w odstępie roku kalendarzowego, definitywnie zamykało możliwość ukończenia kształcenia w KSSiP, co nie uwzględniało różnych okoliczności życiowych, które mogą utrudnić, a wręcz uniemożliwić aplikantom właściwe przygotowanie się.

W uzasadnieniu projektu ustawy wyjaśniono, że surowsze traktowanie osób, które w ogóle nie przystąpiły do egzaminu albo przerwały go bez zezwolenia jest uzasadnione niespełnieniem podstawowego celu kształcenia aplikacyjnego, co negatywnie wpływa na sytuację kadrową sądów i prokuratur.

Ustawa, w odpowiedzi na trudności interpretacyjne i problemy praktyczne, szczegółowo opisane w uzasadnieniu projektu, przewiduje liczenie terminów w latach zamiast w miesiącach. Zarazem 18-miesięczny termin składania wniosku o zezwolenie na przystąpienie do egzaminu w terminie późniejszym zastąpiony został terminem rocznym,

wystarczającym i należycie zabezpieczającym interesy aplikanta, który – wskutek choroby, wypadku losowego lub innej udokumentowanej przyczyny – nie mógł przystąpić do egzaminu w pierwotnym terminie. Ustawa umożliwia trzecie „podejście” do egzaminu (w ciągu pięciu lat od dnia jej wejścia w życie) aplikantom, którzy w latach 2013–2026 dwukrotnie go nie zdali, co pozwoli poszerzyć krąg uprawnionych o ubieganie się o asesurę, służąc poprawie sytuacji kadrowej wymiaru sprawiedliwości. Z uwagi na nadchodzący termin egzaminów w 2026 r. ustawa zakłada, że aplikanci, którzy ukończyli aplikację przed dniem wejścia w życie ustawy i po raz pierwszy nie zdali egzaminu, będą mogli do niego przystąpić w terminach wynikających z nowelizowanej ustawy, jednak nie później niż w terminie 3 lat od ukończenia aplikacji.

Ustawa przewiduje wejście w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.